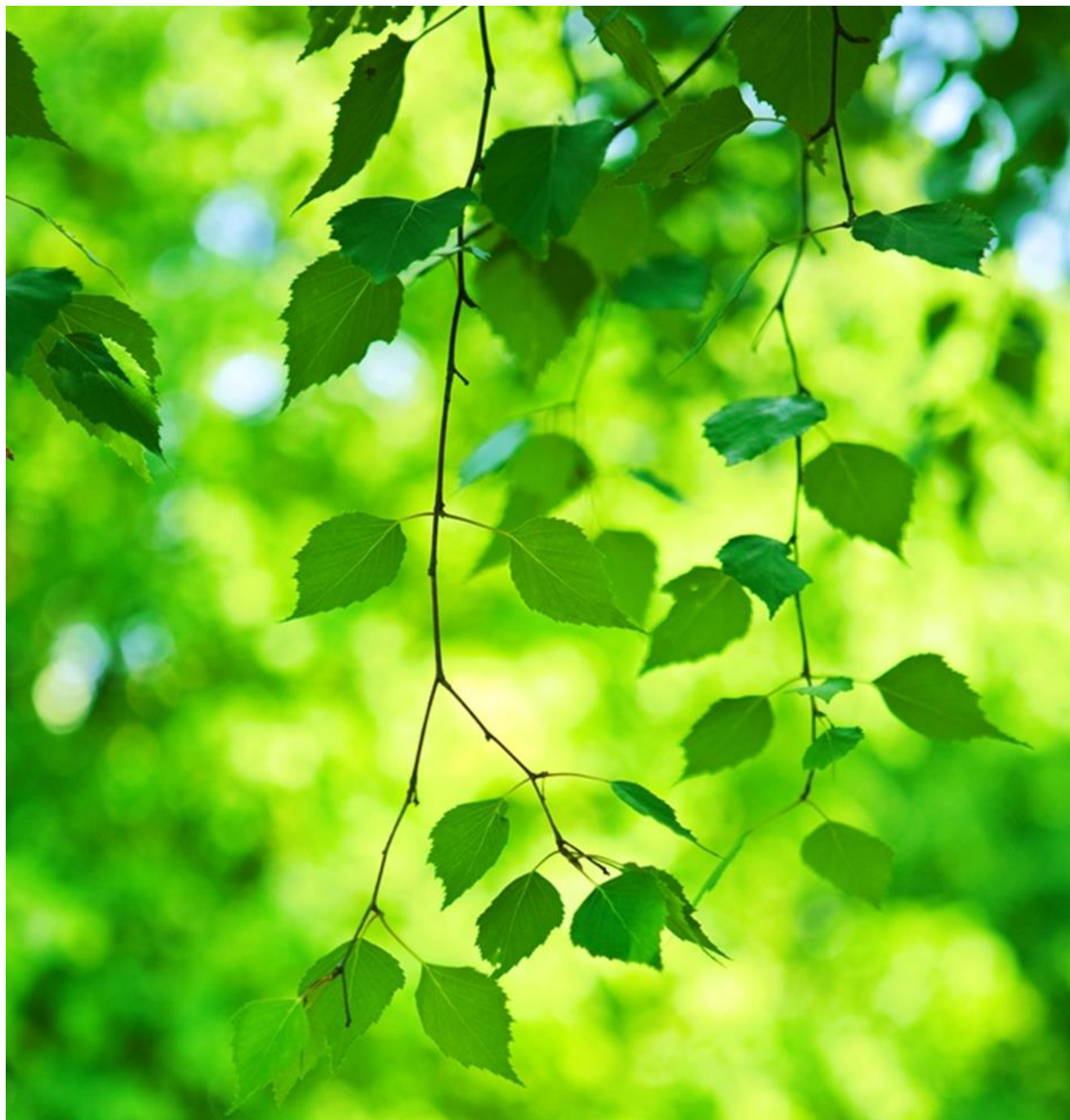

LANGELAND
KOMMUNE

Værdighedspolitik 2016-2019

Langeland Kommune

Revideret november 2018

Indhold

Forord	2
Formål med værdighedspolitikken	3
Vision og mål	4
Strategisk mål for værdighedspolitik 2016-2019	4
Målgrupper for indsatser i Værdighedspolitik 2016-2019	4
Værdier og principper	5
Fællesskab	5
Lighed	5
Inklusion	5
Livskvalitet	6
Selvbestemmelse	6
Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen	6
Mad og ernæring	6
En værdig død	6
Pårørende	6
Handleplaner og indsatser	7
Ældre i Langeland Kommune	8
Plejen i hverdagen	10

Forord

Langeland Kommune vil med Værdighedspolitik 2016-2019 signalere et større fokus på værdigheden i ældreplejen. Det er kommunens holdning, at alle mennesker har værdi, og alle mennesker skal vide, at de har værdi. Dette kaldes menneskelig værdighed. Ligeledes har alle ret til selvbestemmelse og til at kunne deltage i samfundet.

Med udgangspunkt i de ældre plejekrævende borgeres livskvalitet og sundhed skal værdighedspolitikken være rammen omkring kommunens indsatser for de ældre borgere. Og denne ramme skal netop sikre et øget fokus på livskvalitet for de ældre borgere, muligheden for selvbestemmelse samt kvaliteten og sammenhængen i plejen.

Udarbejdelsen af Værdighedspolitik 2016-2019 er blevet til i et samarbejde mellem politikere, ældreråd, bruger- og pårørendeforeninger samt forskellige kommunale afdelinger. Et sådan samarbejde er med til at sikre, at alle er involveret og dedikeret i opgaveløsningen og at visionære, professionelle og frivillige kan stå sammen om fælles mål.

I 2018 er denne politik revideret efter, at Sundheds og ældreministeriet udvidede med endnu et indsatsområde til kommunale værdighedspolitikker.

Lisa Pihl

Sundhedsudvalgsformand

Formål med værdighedspolitikken

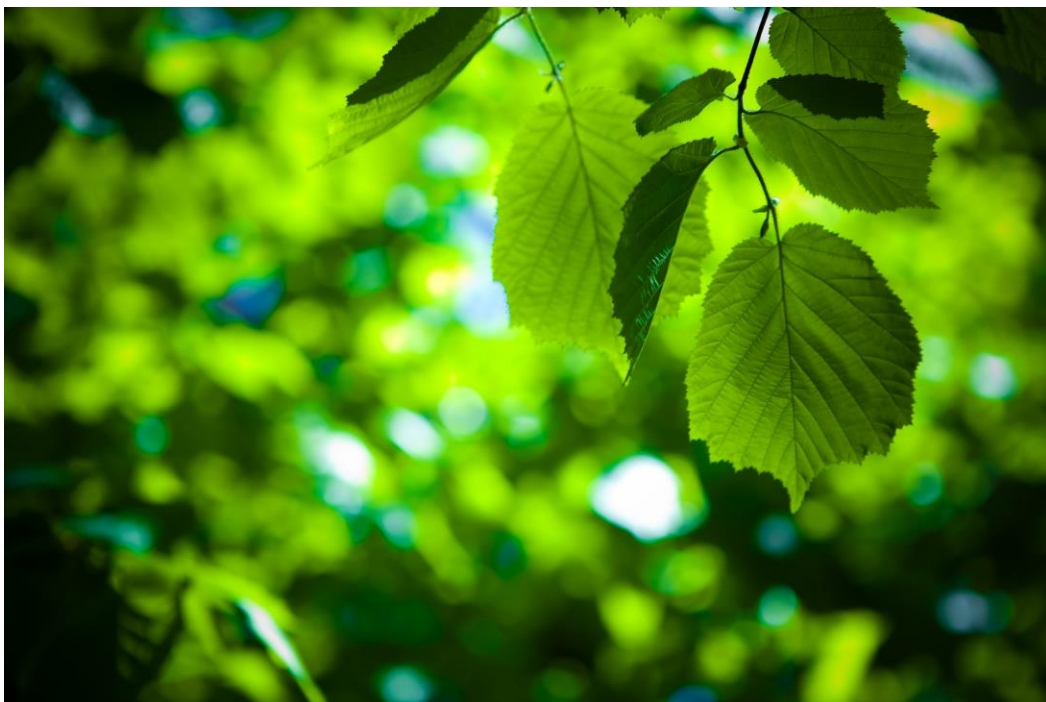
I januar 2016 fremlagde Sundheds- og ældreministeriet et forslag om lovændring af loven om social service, med titlen Værdighedspolitikker for ældreplejen. I december 2017 tilføjer ministeriet en supplerende til værdighedspolitikken områder.

Formålet med loven er at styrke kommunernes arbejde med en mere værdig ældrepleje, således at kommunens værdighedspolitik udgør den overordnede værdimæssige ramme for kommunalbestyrelses prioriteringer for ældreplejen.

Værdighedspolitikken beskriver de overordnede værdier og prioriteringer for personlig hjælp, omsorg og pleje m.v., som gives efter lov om social service til personer over folkepensionsalderen og forholder sig til, hvordan der skabes en mere koordineret og sammenhængende indsats på tværs af de kommunale ydelser, fx personlig pleje, praktisk hjælp og hjemmesygepleje. Det er endvidere væsentligt, at politikken også tager højde for de ældre, der får ydelser efter sundhedsloven. Dette gøres indenfor følgende områder:

- ✓ Livskvalitet
- ✓ Selvbestemmelse
- ✓ Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- ✓ Mad og ernæring
- ✓ En værdig død
- ✓ Pårørende (tilføjet 2018)

Hvert år kommer der en tilhørende handlingsplan til værdighedspolitikken. Handlingsplanen beskriver hvorledes Langeland Kommune agter at anvende kommunens lovmæssige tilskud til en mere værdig ældrepleje.

Vision og mål

Langeland Kommunes overordnede vision for værdighedspolitik 2016-2019 er at:

Støtte den enkelte borger i det liv borgeren selv ønsker

Visionen om at støtte den enkelte borger i det liv borgeren selv ønsker bunder i erfaringerne med, at en væsentlig del af det, som giver borgerne værdighed, er borgernes muligheder for at bevare livskvalitet og sundhed længst muligt.

Langeland Kommune vil skabe rammer og muligheder for at ældre borgere kan deltage aktivt i sociale sammenhænge og opleve sammenhæng og mening med livet, også sent i alderdommen.

Langeland Kommune vil fremme samarbejdet mellem de ældre borgere, pårørende, frivillige og professionelle aktører.

Strategisk mål for værdighedspolitik 2016-2019

Egenvurderingen af livskvaliteten for de ældre borgere (på 65 år eller derover) i Langeland Kommune skal stige fra den nuværende andel på 73,1 %, der vurderer det som enten godt eller særdeles godt, til 75,0 % i 2019.

Brugertilfredsheden for andelen af borgere i plejebolig og borgere der modtager hjemmepleje skal stige fra henholdsvis 86 % og 87 %, der enten er tilfredse eller meget tilfredse med kommunens tilbud, til 90 %.

Målgrupper for indsatser i Værdighedspolitik 2016-2019

Målgruppen for værdighedspolitikens indsatser er ældre borgere der bor på plejehjem eller modtager enten hjemmepleje eller en rehabiliterende indsats.

Værdier og principper

Værdighedspolitikken bygger på tre anerkendende værdier. Værdierne støtter op omkring de indsatser som værdighedspolitikken initierer. Værdierne er:

Fællesskab

Deltagelse er kodeordet i værdien fællesskab. Gennem aktiv deltagelse for og med hinanden skaber fællesskab værdi i sig selv. Det at være en del af et fællesskab medvirker til bedre sociale relationer, som influerer positivt på livskvalitet og sundhed. Samtidig er det i fællesskab med andre, at der sker oplevelser og erfaringsdannelse, som kan påvirke borgernes muligheder for handling og deltagelse positivt.

Lighed

Lighed som værdi, bygger på den enkelte borgers mulighed for at opnå et langt og godt liv. Borgerne har forskellige opfattelser af, hvad livskvalitet er for dem, men med lighed som værdi stræbes efter, at alle har muligheder for at kunne vælge det gode liv.

Inklusion

Inklusion bygger på opfattelsen af, at der er værdi i forskellighed. Inklusion handler om accept, anerkendelse og respekt for de forskellige opfattelser borgerne har af livskvalitet samt forskellige fagligheders tilgang og opfattelse af et godt liv.

I hver af værdighedspolitikens indsatsers udvikling, planlægning og udførelse skal de tre værdier inddrages, således at værdierne er med til at understøtte arbejdet med personlig hjælp, omsorg og pleje. Værdierne er de samme som kommunens sundhedspolitik bygger på.

Indsatsområder

Indsatserne der iværksættes ifølge værdighedspolitikken grupperer sig indenfor fem indsatsområder, der er beskrevet som følger af Sundheds- og ældreministeriet. De konkrete indsatser vil høre ind under en eller flere af indsatsområderne.

Livskvalitet

En lang række faktorer har betydning for ældres livskvalitet, bl.a. at man føler sig tryk, har samvær med andre, kan deltage i aktiviteter og ture samt mulighed for at vedligeholde og styrke ens fysiske og psykiske færdigheder. Kommunernes indsats skal tilrettelægges, så den øger livskvaliteten og giver den enkelte ældre et værdigt liv.

Selvbestemmelse

At være afhængig af hjælp, fordi man bliver ældre, bør aldrig være ensbetydende med tab af værdighed. Man skal behandles med respekt og værdighed, uanset at man ikke længere kan det samme, som man tidligere kunne.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

Svage ældre har ofte behov for pleje og omsorg for at klare hverdagen. Det er vigtigt, at de ældre møder et fagligt kvalificeret personale, og at plejen er baseret på bedste viden og metoder. Samtidig skal plejen tage udgangspunkt i den enkeltes behov og tilrettelægges, så den ældre får et sammenhængende og koordineret forløb mellem de forskellige sektorer, fx fra sygehus til eget hjem. Det gælder ikke mindst for ældre med demens, hvor det er vigtigt, at personalet har forudsætninger og viden til at sætte ind med den rette behandling og imødekomme de særlige behov, som demente har.

Mad og ernæring

Mange svage ældre er undervægtige eller småtspisende og har behov for ernæringsrigtig og velsmagende mad. Samtidig er måltiderne et vigtigt socialt samlingspunkt. Derfor skal der fokus på at skabe gode og hyggelige rammer for de ældres måltider, som giver lyst til at spise.

En værdig død

Plejen og behandlingen skal understøtte, at livet får en værdig, tryk og så vidt mulig smertefri afslutning. Fagligt kvalificeret personale skal sikre, at unødige indlæggelser undgås, så den døende og de pårørende får mulighed for at tage afsked i vante og rolige omgivelser. Det er vigtigt, at hele forløbet i forbindelse med den ældres død opleves trykt og sammenhængende for både den ældre og de pårørende. Den sidste tid skal tage udgangspunkt i borgerens egne ønsker, men der skal også tages hånd om de pårørende og deres behov for at være inddraget og blive lyttet til.

Pårørende

At være tæt pårørende til et svækket menneske slider ofte på de pårørendes helbred og påvirker deres livskvalitet. Pårørende skal derfor have viden og værktøjer til at være pårørende bedst muligt, samtidigt med at de skal kunne passe på sig selv, således at de ikke oplever, at de står alene med en opgave og svækkes helbredsmæssigt.

Handleplaner og indsatser

De konkrete indsatser er beskrevet i Handleplan for Værdighedspolitik 2016-2019. Handlingsplanen præsenterer en overordnet plan for de indsatser, der forventes at blive iværksat gennem hele perioden, samt en konkret plan for det enkelte budgetår. Dermed opdateres handlingsplanen hvert år. Der vil være flere af indsatserne der overlapper de forskellige budgetår.

Indsatserne skal ses som en tilføjelse og en styrkelse af det arbejde, der allerede foregår på ældreområdet. Det er ikke op til indsatserne selvstændigt at løfte de strategiske mål, men være et supplement i allerede eksisterende indsatser i kommunen.

Ældre i Langeland Kommune

Langeland Kommune følger løbende udviklingen for de ældre borgeres livskvalitet, og benyttelse af de kommunale tilbud. Nedenunder præsenteres en række udvalgte fakta omkring dette.

Langeland Kommune har en noget anderledes befolknings sammensætning end en gennemsnitlig kommune i Danmark, idet der er en langt større andel af ældre borgere. I det tredje kvartal i 2018 boede der knap 4200 borgere på 65 år eller derover i Langeland Kommune. Det svarer til en andel på 33,3 % af den samlede befolkning i kommunen. I Danmark generelt er der til sammenligning kun en andel på 19,4 % af borgere på 65 år eller derover.¹

Derfor er det i høj grad et fokus i Langeland Kommune, at de ældre i kommunen bevarer deres livskvalitet og sundhed, så langt frem i livet som muligt.

I 2013 vurderede 73,1 % af borgerne på 65 år eller derover i Langeland Kommune, at deres livskvalitet enten var god eller særdeles god. I Danmark generelt var andelen 74,4 % af borgerne på 65 år eller derover.²

Omtrent 1.700 borgere på 65 år eller derover i Langeland Kommune har en langvarig sygdom eller en eller flere kroniske lidelser i 2013. Det svarer til 42,2 % af de ældre.³

I marts 2016 bor der fast 176 borgere i kommunens plejecentre. Der er desuden 21 gæsteboliger, som også benyttes. Derudover er der ca. 530 borgere, der modtager hjemmepleje i form af personlig og praktisk hjælp.⁴

I november 2018 benyttede 148 borgere (og deres familier) sig af kommunens demenskoordinator. Det svarer til 1/3 af borgerne med demens i kommunen. Langt de fleste er hjemmeboende.⁵ På plejecentrene udgør andelen af borgere med en demensdiagnose eller svære kognitive funktionsnedsættelser 75-80% af beboerne.

Langeland Kommune har flere tilbud der skal hjælpe borgerne til en hverdag længst muligt i eget hjem, for at sikre borgerne så meget indflydelse på deres eget liv, som muligt. Herunder er blandt andet hjælpemidler og rehabiliteringstilbud. Ved opgørelse i april 2016 er 1284 borgere tildelt et praktisk hjælpemiddel (heraf 630 kropsbårne hjælpemidler så som bleer, stomiposer, og ortopædiske hjælpemidler samt 654 genbrugshjælpemidler, så som rolator, strømpepåtager mm.) gennem Langeland Kommune.⁶

I 2015 fik 380 borgere et tilbud omkring hverdagsrehabilitering i Langeland kommune.⁷

Langeland kommune har stort fokus på de ældre borgeres madtilbud og vægt set fra et sundhedsmæssigt standpunkt. 368 borgere, både hjemmeboende og plejecenterboende, modtog madordning fra Langeland Kommune i marts 2016.⁸

¹ Danmarks statistik, Statistikbanken, Befolkning

² Hvordan har du det? - trivsel, sundhed og sygdom blandt voksne i Region Syddanmark 2013

³ Hvordan har du det? – trivsel, sundhed og sygdom blandt voksne i Region Syddanmark 2013

⁴ Avaleo, Langeland Kommune

⁵ Avaleo, Langeland Kommune

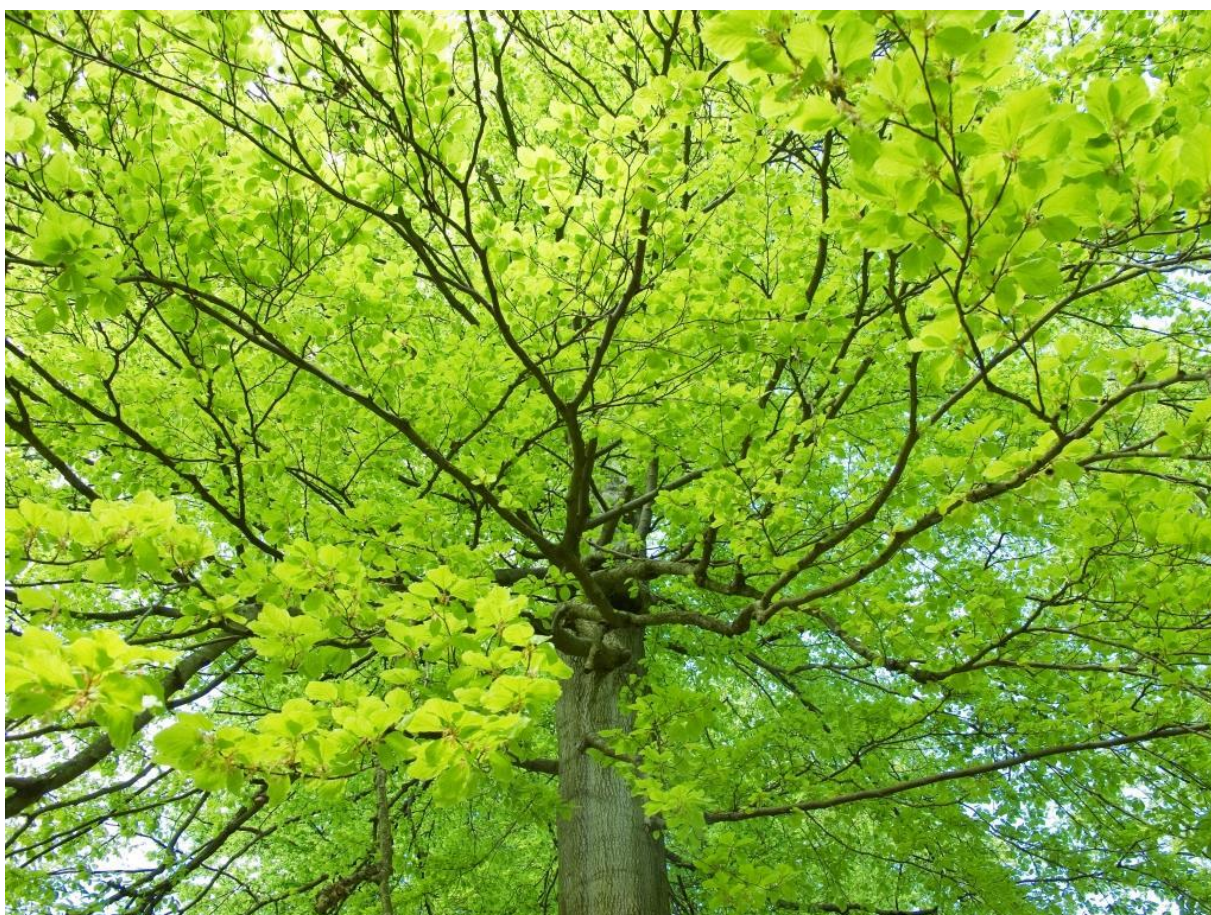
⁶ Avaleo, Langeland Kommune

⁷ Avaleo, Langeland Kommune

I 2013 var 2,5% af borgere på 65 år eller derover undervægtige i Langeland Kommune, svarende til ca. 100 borgere. Tilsvarende var der i 2013 16,1% svært overvægtige borgere på 65 år eller derover, svarende til 644 borgere.⁹

I 2017 døde der 174 borgere på 65 år eller derover i Langeland Kommune.¹⁰ Langeland kommune har per oktober 2018 et samarbejde med frivillige foreninger der stiller frivillige vågekoner til rådighed.

I 2015 udarbejdede Langeland Kommune to brugertilfredshedsundersøgelser i ældreplejen, dels for borgere i plejebolig og dels for borgere der modtager hjemmepleje. 86% af besvarelserne for borgerne i plejebolig var enten tilfredse eller meget tilfredse med kommunens tilbud. 87 % af besvarelserne for borgerne der modtager hjemmepleje var enten tilfredse eller meget tilfredse med kommunens tilbud. I de to undersøgelser ligger Langeland Kommune generelt lidt bedre end gennemsnittet på landsplan.¹¹

⁸ Avaleo, Langeland Kommune

⁹ Hvordan har du det) – trivsel, sundhed og sygdom blandt voksne i Region Syddanmark 2013

¹⁰ Danmarks Statistik, Statistikbanken, Dødsfald

¹¹ Tilfredshedsportalen, Kommunerapport, Langeland Kommune

Plejen i hverdagen

Det daglige arbejde i ældreplejen er både underlagt serviceloven og sundhedsloven. Medarbejderne arbejder ud fra kommunens kvalitetsstandard om personlig pleje, som følger servicelovens § 83 og 83a. Borgeren henvises til sygepleje og genoptræning af deres praktiserende læge eller lægen på sygehuset efter Sundhedslovens § 138 og 140. Kommunens aftale med Region Syddanmark: "Sam-Bo" (Samarbejde omkring Borgeren) strukturerer medarbejdernes tværfaglige samarbejde med sygehusene. Sam-Bo tager udgangspunkt i Sundhedsaftalerne mellem regioner og kommuner, der skal sikre en sammenhængende og koordineret indsats i de forløb, der går på tværs af sektorerne.

Langeland kommunen har fem plejecentre og desuden en driftsaftale med et diakonplejehjem.

Plejecentrene har følgende forskellige antal pladser:

- Stigtebo: 18 almindelige pladser.
- Tullebølle Centret: 10 demens pladser og 33 alm. pladser.
- Danahus: 13 gæstepladser, 24 alm. pladser.
- Lindelse Plejecenter: 2 aflastningspladser, 6 gæstepladser, 40 alm. pladser
- Humble: 20 demenspladser.
- Diakon plejehjem, Rudkøbing plejehjem: 33 alm. pladser.

På plejecentrene arbejder de ansatte for at beboerne får en tilværelse, der ligger så tæt på det liv, de havde tidligere, som muligt. Der tages et stort hensyn til den ældres fysiske og mentale helbred. Medarbejderne respekterer ønskerne, som den enkelte ældre har for et selvstændigt, indholdsrigt og meningsfuldt ældreliv. For at træne beboernes fysiske, psykiske og sociale funktioner tilbyder plejecentrene en række faciliteter og aktiviteter, som beboerne kan gøre brug af.

På både Stigtebo, Rudkøbing plejehjem og Lindelse plejecenter er der dagcenterpladser, hvor daggæsterne og bliver aktiveret. Stigtebo har 10 pladser, og Rudkøbing plejehjem og Lindelse plejecenter har hver 12 pladser. Stigtebo har åbent for dagcenterpladserne 3 gange om ugen mens Rudkøbing plejehjem og Lindese plejecenter har åbnet 5 dage om ugen. Ældre svage borgere kan visiteres til dagcentret. Plejecentrenes egne beboere kan deltage i aktiviteterne i dagcentret efter ønske. Der er ansat beskæftigelsesterapeuter samt social- og sundhedsassistenter til dagcentrene.

Hjemmeplejen i Langeland Kommune er delt op i fire hjemmeplejegrupper:

- Lohals
- Tullebølle- Rudkøbing
- Rudkøbing Centrum
- Humble

Hjemmeplejen i Lohals og Humble er placeret på plejecentrene i Stigtebo og Humble. Hjemmeplejen Tullebølle-Rudkøbing og Rudkøbing Centrum har lokale i Rudkøbing.

Hjemmeplejen visiteres efter en faglig helhedsvurdering af borgerens behov for hjælp.

Hjemmeplejen kompenserer borgeren for funktionstab, således at borgeren i videst mulig udstrækning forbliver selvhjulpent med støtte eller pleje fra hjemmeplejens medarbejdere og/eller ved brug af velfærdsteknologi og andre hjælpemidler.

Ældreplejens opgaver og formål er:

- at støtte borgeren i at udføre daglige gøremål på en måde, som betyder, at borgeren bevarer størst mulig selvstændighed i hverdagen.
- at tilbyde vejledning med henblik på, at borgeren bevarer og styrker sit fysiske og psykiske funktionsniveau.
- at støtte borgeren i at udføre personlige pleje og støtte til de nødvendige praktiske opgaver i samarbejde med borgeren. Det betyder at borgeren er medvirkende i processen.

På kommunens plejecentre er medarbejderne i plejen uddannet social- og sundhedshjælpere, social- og sundhedsassistenter, samt en enkelt sygeplejerske. I hjemmeplejen er hovedparten af medarbejderne uddannet social- og sundhedshjælpere, der er enkelte sygehjælpere og social- og sundhedsassistenter. Medarbejderne på plejecentrene og i hjemmeplejen kan efter behov tilkalde sygeplejerske, fysioterapeut og/eller ergoterapeut. Både på plejecentrene og i hjemmeplejen anvendes ufaglærte medarbejdere efter oplæring.

Sygeplejen er placeret både decentralt og centralt i kommunen. Nær Humble Plejecenter, på Spodsbjergvej i Rudkøbing på samme adresse som hjemmeplejen Tullebølle- Rudkøbing og Rudkøbing Centrum, samt i Sundhedshuset. I sundhedshuset er sygeplejeklinikken placeret, specialistsygeplejerskerne har base, to sygeplejersker udskrivelseskoordinatorer tager imod korrespondancerne fra sygehuset, lederen af hjemmesygeplejen har kontor og de forskellige vagthold for hele kommunen møder ind. I sygeplejeklinikken kan beboerne få sygeplejeydelser, som er henvist fra lægen.

I sygeplejen er der både ansat social- og sundhedsassistenter og sygeplejersker, som varetager sygeplejeopgaverne i hele kommunen. Sygeplejerskerne og assistenterne har fordelt opgaverne imellem sig ud fra borgernes stabilitet og kompleksitet.

Hverdagsrehabiliteringen varetages af terapeuter som har til opgave at medvirke til rehabiliterende tiltag på både plejecentre og i borgenes hjem. Desuden varetager hverdagsrehabiliteringen undervisningen af borgere, pårørende samt kommunens medarbejdere. Dermed har de hverdagsrehabiliterende terapeuter et tæt tværfagligt samarbejde med alle kommunens ansatte i ældreplejen.

Kommunen har også ansat en demenskoordinator, der i samarbejde med de andre faggrupper støtter og vejleder borgere med demens og deres pårørende.